

NORGES BANK

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Dato: 7.8.2014
Deres ref.: 12/2-
Vår ref.: TGM 14/01771

Høring - regulering av fastsettelse av referanserenter

Norges Bank viser til Finansdepartementets brev 22. april 2014 og høringsnotat fra Finanstilsynet 31. mars 2014 om utkast til lovendring om offentligrettslig regulering av fastsettelse av allment brukte referanserenter. Finansdepartementet ba 30. august 2013 Finanstilsynet vurdere behovet for et slik offentligrettslig rammeverk. Departementet ba samtidig Finanstilsynet i samarbeid med Norges Bank utrede tilbudet av referanserenter i Norge. Norges Bank la i brev til Finanstilsynet 26. mai 2014 «Tilbudet av referanserenter i Norge» fram en analyse av Nibor-fastsettelsen fra 2010 til 2013 og pekte på nødvendige endringer i regelverket for Nibor. Hovedelementene i forslaget er gjengitt nedenfor.

Som følge av manipulering av europeiske referanserenter la EU-kommisjonen 19. september 2013 fram forslag til en forordning om finansielle referanseindekser. Forslaget stiller krav til administrering av regelverket for referanserenter. Forslaget innebærer at en eller flere myndigheter skal føre tilsyn med rammeverket for fastsettelsen av referanserenter og finansinstitusjonenes etterlevelse.

En lovfesting av rammeverket for fastsetting av allment brukte referanserenter vil være i samsvar med formålet i den foreslåtte forordningen og i overensstemmelse med nye retningslinjer for referanserenter fra IOSCO og EBA/ESMA. De store økonomiske verdiene som er knyttet til Nibor og mistilliten som er reist til slike referanserenter etter manipulering i andre land tilsier at et godt rammeverk etableres så raskt som mulig.

Etter sentralbankloven §1 skal Norges Bank fremme et effektivt betalingssystem innenlands og overfor utlandet og overvåke penge-, kreditt- og valutamarkedene. Nibor er en viktig komponent i hvordan bankens styringsrente får gjennomslag i økonomien og har derfor direkte betydning for pengepolitikken. Kvaliteten på referanserenten har også betydning for tilliten til og stabiliteten i det finansielle systemet.

Når fastsettelse av allment brukte referanserenter offentligrettslig reguleres, reiser det spørsmål om Norges Bank bør få en mer formell rolle som kompetent myndighet. Norges Bank har som sentralbank og gjennom sin markedskompetanse og operasjoner i markedet et fortrinn i å vurdere fastsettelsen av Nibor-rentene. Gjennom en lovfesting kan Norges Bank tillegges formell myndighet i godkjenningen av og tilsynet med rammeverket for fastsettelse av referanserenter. Det kan skje samtidig som Finanstilsynet for sin del fører tilsyn med at enkeltbanker etterlever regelverket. Norges Bank har i dag ansvaret for å gi konsesjon til og føre tilsyn med norske interbanksystemer, hvor det også er slik at Finanstilsynet har det ordinære tilsynet med deltakerne i systemene.

Finans Norge, som er ansvarlig for den norske referanserenten Nibor, har gjennomført endringer som et stykke på vei bringer regelverket for fastsettelsen i overensstemmelse med internasjonale anbefalinger.

Etter Norges Banks syn har retningslinjene for Nibor i dag klare svakheter. Nibor-renten er konstruert

på en måte som innebærer at en utenlandsk lånerente omgjøres til en norsk rente via terminmarkedet for valuta. En slik konstruksjon gjør Nibor lite gjennomiktig og kan undergrave tilliten til referanserenten. Kravet om at deltakerbanker må stille priser i terminmarkedet bidrar til en unødige og uønsket begrensning av deltakelsen i Nibor-panelet.

Etter Norges Banks syn bør Nibor-renten baseres på et anslag på en ren kronerente som kreves for lån mellom banker. Terminmarkedet kan være en av flere indikatorer for å bestemme denne renten. Det er i tråd med praksis i Sverige og Danmark. Panelet kan da utvides til også å omfatte større norske sparebanker. Flere deltakere vil på sikt bidra til en mer robust Nibor-kvotering.

EU-kommisjonen har foreslått å inkludere krav om obligatorisk kvotering av systemviktige referanserenter i sitt regulatoriske rammeverk. Norges Bank mener at dette må vurderes i forbindelse med en offentligrettslig regulering i Norge.

Norges Bank har også pekt på at definisjonen av referanserenten kan og bør gjøres mer presis. Regelverket bør dessuten forhindre at ansatte som fastsetter Nibor, samtidig har individuelle risikomandater med Nibor som referanse. Styringsgruppen for Nibor bør settes sammen av andre personer enn de som selv deltar i Nibor-kvoteringen.

Finanstilsynet finner det ikke hensiktsmessig å utarbeide nærmere regler i forskrift nå med henvisning til at ny EU-regulering er på vei. Finanstilsynet skriver samtidig i brev til Finansdepartementet 31.mars 2014 at dersom konkrete omstendigheter tilsier det, vil forskriftsregulering kunne være aktuelt uavhengig av utviklingen i lovgivningsprosessen i EU. Forslagene til endringer i Nibor-regelverket som er nevnt over, gjelder forhold som neppe vil bli berørt av den kommende forordningen i EU. Etter Norges Banks syn er den gjenstående usikkerheten om forordningen derfor ikke et hinder for å forbedre det eksisterende Nibor-regelverket.

Med hilsen

Øystein Olsen

Ida Wolden Bache